

Részjelentés, november 6.

Az V. Kukorica Termésverseny és a Top20 kísérletek jellemző részadatai

Elmaradtak a kiugró eredmények – felülről volt behatárolva a terméspotenciál?

Végül nem hozta meg a kiugró eredményeket az eddig szinte menetrend szerűen meglepetéseket okozó nyírségi betakarítás (3. Régió). A novemberre maradt 4 parcella közül csak egynek sikerült 13 tonna fölé emelkednie. Változás mégis történt: a versenyző bejelentésére újra megvizsgáltuk az eddig is vezető pozícióban lévő Kardos Farm Kft betakarítási alapidokumentumait. Megállapítottuk, hogy az egyik mérlegjegy adatát hibásan rögzítettük az eredményeket számoló Excel táblázatban. A végrehajtott korrekció eredményeként az eddigi sorrendiség érintetlenül hagyásával az eredetileg számolt 13632 kg/ha –ról 14115 kg/ha -ra módosult az éllovas teljesítményadata. Nem helyes tehát az az állításunk, miszerint 2013-ban nem sikerült átlépni a 14 tonnás határt! Igaz, a 115 kg plusz nem túl nagy, de mindenképpen nagyon hasonlít a 2009-ben elérthez. Talán, ha a részletes értékelés is napvilágot lát, a hasonlóság több vonatkozását is megállapíthatjuk.

A nyári hőségben nem csak a víz, de a versenyzési kedv is erős párolgásnak indult. Kevesen bíztak abban, hogy a termés elfogadható szinten alakulhat. Ez a várakozás csak többé-kevésbé bizonyult megalapozottnak. Mint kiderült, a helyes agrotechnikával, megfelelő tápanyag ellátással és növényvédelemmel előkészített kukoricatáblák jelentős részén az elmúlt évinél nagyobb, sőt, helyenként kifejezetten jó termés is kialakulhatott. Csodák természetesen nincsenek. Erősen kötött, vagy homokos, löszös váztaajokon, hacsak nem volt „kegyes az ég”, a legjobb agrotechnika alkalmazása mellett is bekövetkezhetett a kudarc.

A jelentkezésüket sikeresen benyújtó versenyzők száma alapján az előző évekhez képest visszaesett a jelentkezési kedv, s saját korábbi várakozásainkhoz képest is az 54 bejelentett parcellaszámot nagyon kevésnek tartjuk. Amit mégis kedvezőnek könyvelhetünk el az az, hogy a korábbiaknál arányait tekintve is lényegesen kevesebb parcella esett ki az ellenőrzésekből. A betakarítások során a versenyből 4 parcellát a versenyzők vontak vissza, egy parcellának a területe az 5 hektáros minimum alá „csúszott”. Ezt a parcellát is ellenőrzés mellett takarították be, s a tanúsított eredményt közöljük.

1. táblázat: Az V. Termésverseny általános adatai

Megnevezés	Értékek
Összes parcella száma	54
Lezárt	54
Várakozó	0
Érvényes	49
Meghiúsult	5
Eddig betakarított parcellák száma	49
Teljes területű betakarítás	12
Harmadolással betakarított	37
14 tonna feletti	1
13 -14 tonna közötti	3
12 - 13 tonna közötti	15
10 - 12 tonna közötti	14

Versenymérési tapasztalatok

Ugyancsak az időjárás hatásokat figyelembe véve azt vártuk, hogy a versenyparcellák betakarítása viszonylag korán megkezdődik, s a betakarított parcellák száma már szeptemberben jelentős lehet. Ezzel szemben október 18.-ig összesen 14 parcella betakarítására került sor, amely alig érte el a 25%-ot, de jelentős volt a torlódás a határidő lejárta, azaz október végén is. Október 24.-e után még 21 parcella volt vissza, amelyből 17-et még abban a hónapban (utolsó héten), 4-et már novemberben takarítottak be. Elmondható, hogy igazi nagyüzem volt a betakarításban. Volt olyan nap, amikor 5 ellenőrzést is elvégzett a Versenybizottság.

Azt tapasztaltuk, hogy a teljes területű betakarításokat még nem lehet teljesen kiiktatni. Ennek okai, hogy a kisebb területeken gazdálkodók nem mindig tudnak kellően nagy táblát kijelölni versenyzés céljára, s az 5 hektár területet alig meghaladó táblákon a forgózás és a szélek levágása a területhiány miatti kiesést jelentené. Másrészt előfordul, hogy a terület szabálytalansága változó gépalj- hosszokat eredményez, s emiatt körülményesnek mutatkozik a mérés. Ilyenkor az ellenőr kompromisszumos megoldás mellett döntésre kényszerülhet, ha a még elfogadható pontosságú mérést lehetségesnek tartja. A Szabályzat indokolt esetben lehetővé teszi a teljes betakarítást, azonban a Klub kérheti az ellenőrzési többletköltségek megtérítését. Ezzel a lehetőséggel eddig még nem élt a Versenybizottság.

Nemesítő házak és hibridek

A kukoricatermesztés versenyképes fejlődésének a kulcsa a genetikai háttér minősége. Minden lépésre, amelyet a gazda végrehajt a termesztő táblán, a hibridnek kell reagálnia. A hibrid hasznosítja a tápanyagot és vizet, tűri vagy nem tűri a gyomirtó szereket, a hőséget, a hiányokat, késői vagy korai vetést. Az eredmények értékelésekor tehát nem lehet elvonatkoztatni az elvetett hibridtől, annak tulajdonságaitól, s csak ennek tükrében lehet a termesztési módszereket elemezni.

A 2. és 3. táblázat arról tanúskodik, hogy még nem tükröződnek a versenyben a vetőmag-piaci viszonyok. A két vezető pozícióban lévő nemesítő ház (Monsanto, DuPont Pioneer) anyagai meghatározóak a részvételben, jóllehet a Termésverseny egyik fő célja, hogy esélyt adjon bármely, a termesztési igényeknek megfelelő hibrid bemutatkozására. A verseny az a terep, ahol a termék megtalálhatja a teljesítmény kifejtéshez szükséges, számára legmegfelelőbb körülményeket.

2. táblázat: A versenyben szereplő hibridek által képviselt nemesítők

Nemesítők	Érték	Megjegyzés
Monsanto	36	Főtámogató
DuPont Pioneer	12	
Saaten-Union	3	Ezüst érmes támogató
Syngenta	1	Ezüst érmes támogató
RAGT	1	ProZea támogató
Limagrain	1	

Mindamellét a 3. táblázatban feltüntetett hibridsorrend jó áttekintést ad a hazai termesztés lehetőségeiről. Megtalálhatók a termesztésben és a versenyben már bizonyított szereplők, mint az Év Kukoricája 2012 (a DKC5276), az eddigi versenyt nyerők közül a DKC4975, a DKC4995 és DKC4490. De a további előkelő helyezettek mellett megjelentek a reménységek is, olyan újdonságok, amelyek a globális klímaváltozás Kárpát-medencei – elég riasztó – változatának

elviselésére ígérek választ.

Ismeretes mindenki előtt Szponzori programunk, mellyel ösztönözzük, hogy a fajták kiválasztásában a versenyzők ne maradjanak magukra, hanem élvezzék a nemesítő házak szakembereinek támogatását is. Ez a terméktámogatás egy olyan formája, amely kulcsa lehet egy-egy versenyparcellán az ott elvetett hibrid sikeres szereplésének.

3. táblázat: Az V. Kukorica Termésversenyben szereplő hibridek és előfordulásuk gyakorisága

Hibrid	Parcella	Nemesítő	Hibrid	Parcella	Nemesítő

1	DKC5276	11	Monsanto	13	DKC4964	1	Monsanto
2	DKC5007	7	Monsanto	14	DKC5222	1	Monsanto
3	DKC4590	4	Monsanto	15	DKC6120	1	Monsanto
4	DKC4795	4	Monsanto	16	P9175	1	Pioneer
5	P0216	4	Pioneer	17	P9528	1	Pioneer
6	DKC5190	3	Monsanto	18	P9578	1	Pioneer
7	DKC4995	2	Monsanto	19	PR34N43	1	Pioneer
8	PR37N01	2	Pioneer	20	PR37F73	1	Pioneer
9	Superbia	2	Saaten-Union	21	PR37V52	1	Pioneer
10	Labelli	1	Limagrain	22	Phileaxx	1	RAGT
11	DKC4490	1	Monsanto	23	SUPRA	1	Saaten-Union
12	DKC4717	1	Monsanto	24	NKColumbia	1	Syngenta

A jelentkezők régiók és kategóriák közötti megoszlása:

A verseny régiók és kategóriák szerint értékeljük. Ebben az évben a magyarországi 5 régió kivül ismét csak a Szerbiai Vajdaságból regisztráltunk versenyzőket. Öröm az ürömben, hogy az érvényes regisztrációk száma alapján ismét kiosztható lesz a Kárpát-medencei Nagydíj. Mindenképpen nagy szó, még akkor is, ha nem több határon-túli régió emeli rangját.

Az egyes régiók szereplését elemezve megállapíthatjuk, hogy – az általános visszaesés mellett – továbbra is nagyon hiányos a 4. Régió. Ebben a régióban nincs meg a díjkiosztási minimum eléréséhez szükséges 5 versenyző, de fájlattható több, az ország kukoricatermesztésében jelentős szerepet

4. táblázat: A versenyzők régiók szerinti megoszlása és az eddig elért eredmények

Régiók	Par-cella	Átlagtermés kg/ha	Maximum
1	7	11216	12574
2	14	9591	13484
3	9	11431	13175
4	4	11042	12441
5	13	11759	14115
KV	4	7197	11656

játszó megye képviselőtének szerénysége, vagy teljes hiánya is. A művelési kategóriákban növekedett a szántás nélküli versenyterületek aránya, de az öntözött kategóriában még mindig nincs előrelépés. A 3 öntözött parcella közül kettőnek csak az előveteménye volt öntözött! A Versenybizottság úgy döntött, hogy ebben az évben, a minimális részvétel hiányában is még utoljára kiosztja a minimális kritériumokat el nem érő területi és művelési kategóriákban a díjakat. A jövőre nézve inkább a jobb megszervezésükre fektetnek nagyobb hangsúlyt. (A területi kategóriáknál lehetőség van az átsorolásra, ill. mindkettőnél a helyezések megállapítására, díjazás nélkül. Fontosnak tartjuk azonban, hogy lehetőleg minden termesztési tájunk kellő részvétellel képviseltesse magát, és elengedhetetlennek tartjuk az ország mezőgazdaságának fejlődését alapvetően meghatározó öntözésfejlesztés megjelenítését is a Kukorica Termésversenyben.)

5. táblázat: A versenyparcellák művelési kategóriák szerinti megoszlása

Művelés szerint	Érték	Megjegyzés	Átlagtermés, kg/ha
Száraz	51	Az elővetemény sem öntözhető	10619
Öntözött	3	Ha legalább az	10821

		elővetemény öntözött	
Szántással (csak a szárazból)	37	Az elővetemény lekerülésétől számítva	10432
Szántás nélkül (csak a szárazból)	13	Az elővetemény lekerülésétől számítva	11200

A Top20 kísérletek tapasztalatai

A kísérleti adatok elemzése folyamatban!

A délvidéki kísérletektől eltekintve sikerült elvetni az elfogadott határidő kereteken belül, s kevesebb kelési, gyomirtási problémával küzdöttünk, mint az előző években. Kevesebb kárt okoztak a talajlakó kártevők is. A kelés és kezdeti fejlődés során a vetőmagvak minőségére visszavezethető egyenetlenségeket tapasztaltunk. A vetőmag előkészítésekor szokás szerint megmintáztuk a beérkezett zsákokat és csírázási próbának vetettük alá a mintákat. Néhány hibrid vetőmagja esetében nem kaptuk vissza a szabványos értéknek megfelelő csírázási értéket, s a kelés-növekedés figyelemmel kísérése során tapasztaltuk, hogy nem minden kikelt növény képes teljes termést hozó növényé fejlődni.

5. táblázat: A Top20 kísérletek helyenkénti termésátlagai (beérkezett adatok alapján)

Kísérleti hely*	Koraiak, t/ha	Középérésűek, t/ha	Kísérleti hely	Koraiak, t/ha	Középérésűek, t/ha
Bruck (AT)	n.a.	n.a.	Hódmezővásárhely	11,89	10,26
Pacsa	9,80	10,19	Cegléd	8,22	11,15
Kaposvár	5,39	5,89	Jászboldogháza	10,68	10,20
Dalmand	9,24	12,23	Mezőhegyes	10,37	11,18
Bóly	11,65	9,74	Csárdaszállás	10,52	11,10
Iregszemcse	10,03	10,21	Békéscsaba	10,58	10,77
Martonvásár	n.a.	n.a.	Gyulatanya	10,73	11,99
Maglic (SRB)	8,65	8,59	Kísérletek átlaga	9,83	10,27

*A kísérleti hely és termésátlagának feltüntetése nem jelenti azt, hogy a kísérletet a Top20 Bizottság elfogadta!

Az ország déli vidékeitől és a határon túli Délvidéktől eltekintve a moly- és gypottok bagolylepke által okozott károsítás is mérsékeltebb volt. Ennek oka az lehetett, hogy a kukoricamoly egyébként erős második rajzása megkésett, s a gypottok bagolylepke is később, a viaszérés vége felé jelentkezett.

Nem mehetünk el azonban annak megemlítése mellett, hogy egyes helyeken, különösen az ország déli és délkeleti részén, később a Nyírségben is igen erős molykártétel és gombafertőzés volt tapasztalható. A helyzet valós megítéléséhez a mezőhegyesi Top20 kísérlet fertőzöttségét a Gabonakutató Nonprofit társaság kérésünkre felvételezte.

Függelék:

6. táblázat: Az V. Kukorica Termésverseny időszakos (nem hivatalos) betakarítási eredményei

	Régió	Versenyző neve	Termés* kg/ha (14,5% víz)	átlagos szem-nedvesség*, %	
1	1	Hartmann Farm Kft	12574	23,1	DKC5190
2	1	Takács András	12393	22,0	P9528
3	1	Hartmann Farm Kft	12366	19,3	PR37V52
4	1	Hartmann Imre	12127	23,4	NK Columbia
5	1	Körmendi Szilárd	11444	19,1	DKC4795
6	1	Répcsevölgye 2001 Kft.	9940	25,1	Superbia
7	1	Németh Andrea	7670	18,6	Supra
1	2	Papp László	13484	19,6	DKC4795

2	2	Ifj. Farkas Károly	12944	29,1	DKC5222
3	2	Deák István	12296	21,6	DKC5190
4	2	Szilvási János	11411	16,9	DKC5190
5	2	Fitoprodukt Kft.	9405	17,3	DKC5276
6	2	Csepregi Attila	9253	15,3	P0216
7	2	Csepregi Attila	8822	17,9	P0216
8	2	Dalmand Zrt.	8138	17,3	Superbia
9	2	Feketesár Zrt.	7525	18,7	PR37N01
10	2	Feketesár Zrt.	7510	18,4	P9175
11	2	Feketesár Zrt.	7284	18,6	PR37N01
12	2	ifj. Papp László	7017	19,3	DKC4795
1	3	Papp Mihály	13505	24,7	DKC4995
2	3	György Dániel	13175	20,8	DKC4717
3	3	Papp György	12471	26,1	DKC5376
4	3	Papp György	12342	22,6	DKC4995
5	3	György Gergő Dániel	12047	20,3	DKC4964
6	3	Heki-Farm Kft.	10032	24,2	DKC4590
7	3	Sztrakon Zsolt	9030	17,7	DKC4590
8	3	Takács Ádám és Takács Nándor	8843	18,8	DKC4795
1	4	Ötvös Tibor	12441	16,3	Phileaxx
2	4	Febagro Zrt.	11061	22,1	DKC5276
3	4	Héjja Testvérek Kft	10426	16,3	DKC4490
4	4	Agroland 2004 kft	10238	16,3	DKC5276
1	5	Kardos Farm Kft	14115	18,3	DKC5276
2	5	Kovács Sándor	12939	16,3	DKC5007
3	5	Kovács Sándor	12910	17,5	DKC5007
4	5	Menyhárt Farm Kft	12602	18,7	DKC5007
5	5	Menyhárt Szabolcs	12374	20,2	DKC5007
6	5	Nagy Csaba**	11482	17,2	P0216
7	5	Szima György	11464	18,7	DKC5007
8	5	Baji László EV	11453	15,9	DKC5276
9	5	Kardos Csaba	11118	17,0	DKC5276
10	5	Dávid Máté	10966	14,9	P0216
11	5	Petrusz Sándor	10756	15,9	DKC5276
12	5	Solanum Kft	9415	15,2	P9578

1	KV	Borsos Csaba	11656	17,7	DKC6120
2	KV	Lódi Gáspár	6819	15,4	Labelli
3	KV	id. Pál Károly	5464	22,4	PR34N43
4	KV	ifj. Pál Károly	4847	21,2	PR37F73
1	ö	Paár László	12753	21,7	DKC4590
2	ö	Nagy Sándor	10143	19,0	DKC5276
3	ö	Borsos Csaba	9566	17,7	DKC5007

**Nem hivatalos eredmények! **Területhiányos, tanúsított eredmény*

7. táblázat: A szántás nélküli művelési kategória eredményei

Bejegyzési szám	Régió	Versenyző neve	Fajta	Számított termés kg/ha (14,5% víz)	Számított szemnedvesség %
13-5-10	5	Kardos Ferenc	DKC5276	13632	18,3
13-5-15	5	Kovács Sándor	DKC5007	12939	16,3
13-5-13	5	Kovács Sándor	DKC5007	12910	17,5
13-1-05	1	Hartmann Farm Kft	DKC5190	12574	23,1
13-1-07	1	Takács András	P9528	12393	22,0
13-1-04	1	Hartmann Farm Kft	PR37V52	12366	19,3
13-1-06	1	Hartmann Imre	NK Columbia	12127	23,4
13-5-16	5	Kardos Csaba	DKC5276	11118	17,0
13-5-21	5	Dávid Máté	P0216	10966	14,9
13-2-24	2	Dalmand Zrt.	Superbia	8138	17,3
13-2-11	1	Németh Andrea	SUPRA	7670	18,6
13-2-29	2	Feketesár Zrt Böhönye	PR37N01	7284	18,6

Részjelentésünkben nem törekedtünk a teljességre, de azokat az eredményeket, amelyeket elég megbízhatónak tartottuk, s várható, hogy a Versenybizottság hitelesíti, itt közöljük. A meghiusult parcellák nem szerepelnek a felsorolásban.

Kőszárhegy, 2013. november 6.

dr. Szieberth Dénes